

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2465

Vragen van het lid **Recourt** (PvdA) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het rapport «DNA-onderzoek bij veroordeelde minderjarigen»* (ingezonden 5 april 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 4 juni 2013) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2012–2013, nr. 2165

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het rapport van de Kinderombudsman over DNA-onderzoek bij veroordeelde minderjarigen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Bent u van mening dat de Kinderombudsman gedegen onderzoek heeft gedaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, onderschrijft u de conclusies van de Kinderombudsman? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u met deze conclusies doen?

Kunt u in het algemeen uw visie geven op dit rapport en in het bijzonder op onderstaande vragen?

Antwoorden 2 en 3

De Kinderombudsman toetst in zijn rapport de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden (DNA-V) aan de rechten van het kind zoals vastgelegd in het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK). Het rapport van de Kinderombudsman schetst de totstandkoming van de wet, de werking van de wet, de jurisprudentie en de kritiek die diverse organisaties hebben geuit op de gelijke behandeling van meerderjarigen en minderjarigen. Volgens de Kinderombudsman houdt deze wet te weinig rekening met de kwetsbare positie van minderjarige veroordeelden, hun bijzondere positie in het jeugdstrafrecht en de bescherming die hen is toegekend in het IVRK.

¹ <http://www.dekinderombudsman.nl/ul/cms/fck-uploaded/201303222020DNA20rapport20aangepaste20versie.pdf>

Vraag 4

Deelt u de mening van de Kinderombudsman dat het uitgangspunt van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) moet zijn dat bij conflict van belangen, de belangen van het kind in de regel dienen te prevaleren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, deelt u dan de mening van de Kinderombudsman dat bij het afnemen van DNA bij jongeren in strafzaken Nederland het belang van de maatschappij voor laat gaan op het belang van het kind? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

In de Wet DNA-V zijn de voorwaarden waaronder veroordeelden onder dwang DNA-materiaal af moeten staan gelijk voor minderjarigen en meerderjarigen. Daarmee is aangesloten bij de regeling uit het Wetboek van Strafvordering. Uit het feit dat de wetgever bij de totstandkoming van de Wet DNA-V ervoor gekozen heeft geen onderscheid te maken tussen minderjarige en meerderjarige veroordeelden, kan worden afgeleid dat de wetgever geoordeeld heeft dat de kinderrechten die zijn verwoord in het IVRK zich niet verzetten tegen het afnemen van DNA-materiaal bij minderjarige veroordeelden en het verwerken van hun DNA-profiel in de DNA-databank. Steun voor deze opvatting kan worden gevonden in de jurisprudentie van de Hoge Raad en het Europees Hof voor de rechten van de mens (EHRM). De Hoge Raad onderschrijft dat in de systematiek van de Wet DNA-V geen ruimte bestaat voor een generieke uitzondering voor minderjarigen en dat die ook niet aan het IVRK kan worden ontleend (HR NJ 2008, 627). Het EHRM oordeelde dat het DNA-onderzoek op basis van de Wet DNA-V bij de betreffende minderjarige veroordeelde geen schending opleverde van artikel 8 van het EVRM, omdat deze wet onder meer de afname van celmateriaal heeft beperkt tot «persons convicted of an offence of certain gravity» en goede waarborgen biedt tegen oneindige en ongedifferentieerde opslag van de DNA-profielen. Het Hof heeft bij zijn oordeel een rol laten meespelen dat het DNA-materiaal van de minderjarige anoniem en gecodeerd wordt opgeslagen en de minderjarige pas wordt geconfronteerd met zijn opgeslagen DNA-profiel als hij eerder al een strafbaar feit heeft gepleegd of in de toekomst een strafbaar feit zal plegen (W. tegen Nederland, EHRM 20 januari 2009, nr. 20689/08; NJ 2009, 411).

Vraag 5

Wordt altijd DNA afgenomen bij een minderjarig, ook als sprake is van een relatief licht vergrijp zoals het vernielen van een ruit? Zo ja, waarom is dat nodig en waarom acht u het gerechtvaardigd bij een dergelijk licht vergrijp DNA van een jongere af te nemen?

Antwoord 5

De Wet DNA-V voorziet erin dat alleen maar DNA-materiaal mag worden afgenomen van minderjarigen en meerderjarigen indien zij zijn veroordeeld voor een ernstig misdrijf. Als ernstige misdrijven zijn in deze wet alle misdrijven aangemerkt waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is. Met de grens van voorlopige hechtenis is aangesloten bij de sinds jaar en dag gangbare, in het Wetboek van Strafvordering vastgelegde onderscheiding van strafbare feiten in meer en minder ernstige. Alle misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is, kunnen in abstracto als ernstige misdrijven worden aangemerkt. De zwaarte van die misdrijven rechtvaardigt dat het DNA-materiaal van de minderjarige of meerderjarige veroordeelde in beginsel wordt afgenomen. Hieruit kan worden afgeleid dat van hen geen DNA-materiaal mag worden afgenomen als er sprake is van een licht vergrijp. Bovendien kan DNA-materiaal alleen worden afgenomen indien een taakstraf of een zwaardere sanctie wordt opgelegd.

Zoals ik in het antwoord op vraag 4 heb aangegeven, heeft het EHRM zich positief uitgelaten over de grens die de Wet DNA-V stelt (zie EHRM NJ 2009, 411).

Vraag 6

Kunt u de redenering van de Kinderombudsman volgen dat het afnemen en langdurig opslaan van DNA bij jongeren een inbreuk is op de privacy van de minderjarige en derhalve in strijd is met artikelen 16 en 40 IVRK? Zo nee, waar loopt de redenering van de Kinderombudsman mank?

Antwoord 6

Het recht op bescherming van de privacy van de minderjarige dat in de artikelen 16 en 40 van het IVRK is verdisconteerd, dient de overheid in alle situaties te respecteren, maar is niet absoluut. Inbreuk daarop mag de overheid maken zolang die inbreuk niet willekeurig of onrechtmatig is. Om te beoordelen of een wettelijke regeling die een inbreuk op het recht op bescherming van de privacy maakt, aan die voorwaarde voldoet, is van belang te toetsen of de inbreuk voldoet aan artikel 10 van de Grondwet, artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) en artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR). Tijdens de totstandkoming van de Wet DNA-V is het bepalen en verwerken van het DNA-profiel van veroordeelden, ongeacht of zij minderjarig of meerderjarig zijn, in overeenstemming geoordeeld met de vereisten die deze bepalingen aan een inbreuk op het recht op bescherming van de privacy stelt (vgl. paragraaf 6 van de memorie van toelichting bij het voorstel van Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden; Kamerstukken II 2002/03, 28 685, nr. 3). Steun voor deze opvatting kan worden gevonden in de jurisprudentie van het EHRM. In de zaak Van der Velden tegen Nederland (EHRM 7 december 2006, appl.nr. 29514/05; RvdW 2007, 292) oordeelde het EHRM dat de afname bij de veroordeelde die zich tot het EHRM had gewend, niet in strijd was met artikel 8 van het EVRM. In de in het antwoord op vraag 4 genoemde zaak W. tegen Nederland kwam het EHRM tot hetzelfde oordeel als in de zaak Van der Velden tegen Nederland. Het feit dat de zaak W. tegen Nederland betrekking had op een minderjarige veroordeelde, gaf het EHRM geen aanleiding een ander oordeel te vellen.

Vraag 7

Heeft u kennisgenomen van de aanbevelingen van de Kinderombudsman? Zo ja, kunt u ingaan op deze aanbevelingen en aangeven welke u overneemt en welke niet en waarom?

Antwoord 7

Ik heb kennisgenomen van de aanbevelingen van de Kinderombudsman. Ik neem om de redenen zoals toegelicht in het antwoord op de vragen 4 tot en met 6 geen van de aanbevelingen van de Kinderombudsman over. Ik voel mij daarin gesteund door de uitspraken van de Hoge Raad en het EHRM.

Vraag 8

Kan de Kamer de resultaten van het toegezegde onderzoek over de ongelijke behandeling van minderjarigen ten opzichte van volwassenen als het gaat om DNA-afname voor 1 mei 2013 krijgen, inclusief de reactie van de regering op dit rapport?

Antwoord 8

Binnenkort ontvangt uw Kamer een brief waarin ik een nadere reactie zal geven op het rapport van de Kinderombudsman.